

10.1.2022

Siaran Media
oleh DATO' IR. JASENI MAIDINSA
CEO, PBA Holdings Bhd dan PBAPP

SEJARAH DAN HAK PULAU PINANG DIDOKUMEN DALAM PERJANJIAN DAN PERLEMBAGAAN PERSEKUTUAN

PULAU PINANG, Isnin, 10.1.2022: Zaman lampau Pulau Pinang dibentuk oleh perjanjian bersejarah; dan haknya termaktub dalam Perlembagaan Malaysia.

Selama 131 tahun, dalam tempoh 1826 hingga 1957, Pulau Pinang telah diakui sebagai salah sebuah daripada “Negeri-Negeri Selat” British. Kedah pula diiktiraf secara berasingan sebagai “Negeri Melayu” pada zaman penjajahan British.

https://en.wikipedia.org/wiki/Straits_Settlements

Pada tahun kebelakangan, pada 31.12.1985, Akta Kedah dan Pulau Pinang (Perubahan Sempadan) 1985 (Akta 325) telah diwartakan dan dimasukkan sebagai Akta dalam Perkara 2 Perlembagaan Malaysia. Akta ini menjajarkan semula salah satu sempadan negeri kepada “garisan tengah” Sungai Muda.

http://www.commonlii.org/my/legis/consol_act/kapoba1985328/

Pengambilalihan Pulau Pinang oleh British

Pada 17.7.1786, Kapten Francis Light dari Syarikat Hindia Timur British (EIC) mendarat di Pulau Pulau Pinang selepas berunding dengan Sultan Abdullah Mukarram Shah dari Kedah. Pada masa itu, pulau itu digambarkan sebagai “satu hutan luas hampir 107 batu persegi (277 km persegi), dengan populasi hanya lima puluh lapan jiwa”.

Sultan telah bersetuju untuk menyerahkan Pulau Pinang kepada EIC sebagai pertukaran untuk bantuan ketenteraan British apabila Kedah diserang oleh musuh dan jumlah pajakan 6,000 dolar Sepanyol setahun.

Pada tahun 1786, Siam mengalahkan Kesultanan Patani dan menebus Kedah sebagai negeri anak sungai. Sultan Abdullah telah meminta bantuan ketenteraan daripada EIC apabila Siam menyerang Kedah. EIC tidak memberikan bantuan. Pada tahun 1791, Sultan memutuskan untuk melancarkan percubaan untuk merebut semula Pulau Pinang daripada British.

https://en.wikipedia.org/wiki/Francis_Light

https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Penang

Perjanjian dan Perlembagaan Persekutuan

Realiti seterusnya di sebalik sejarah Pulau Pinang dapat dilihat dalam dokumen rasmi berikut:

1.5.1791: Perjanjian Keamanan dan Persahabatan Kedah-British

(Sultan Abdullah Mukarram Shah Kedah dan Kapten Francis Light)

Syarikat Hindia Timur (EIC) secara rasmi mengilhakkan Pulau Pinang ("Pulau Prince of Wales") selepas pasukan tentera British menggagalkan percubaan Sultan untuk merebut semula pulau itu. Sebagai balasan, EIC bersetuju membayar sehingga 6,000 dolar Sepanyol setahun kepada Sultan.

https://en.wikipedia.org/wiki/Abdullah_Mukarram_Shah_of_Kedah

http://hids.arkib.gov.my/#!/index_peristiwa?q=Perjanjian%20Inggeris%20Kedah%201791&day=&month=&year

6.6.1800: Perjanjian Persahabatan dan Perikatan Kedah-British

(Sultan Dhiauddin Mukarram Shah II Kedah dan Leftenan Gabenor Sir George Leith)

Leftenan Gabenor Pulau Prince of Wales pertama memperoleh sebidang tanah seluas 189.3 km persegi daripada Sultan Kedah. Perjanjian ini memberikan kedaulatan kekal British ke atas Pulau Pinang dan wilayah tanah besar yang baru diperolehi, yang kemudiannya dinamakan "Province Wellesley" (Seberang Perai). Sebagai balasan, bayaran tahunan kepada Sultan dinaikkan kepada 10,000 dolar Sepanyol setahun. Perjanjian ini telah diperbetulkan oleh EIC pada tahun 1802.

https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_Penang

http://hids.arkib.gov.my/#!/index_peristiwa?q=Perjanjian%20Inggeris%20Kedah%201791&day=&month=&year

<https://www.penang.gov.my/index.php/en/pengumuman/5-general/discover-penang/9-history>

6.5.1869: Perjanjian menghormati Kedah antara Great Britain dan Siam

(Chao Phya Sri Suriwongsa Phra Kalahome, Perdana Menteri Siam dan Konsul-Jeneral British Sir Thomas George Knox)

Pada tahun 1869, Kedah berada di bawah pengaruh Kerajaan Siam. Gabenor Negeri-negeri Selat bersetuju membayar Kedah 10,000 dolar Sepanyol setahun selagi Kerajaan British menduduki Pulau Pinang dan kawasan tanah besar bersebelahan dengannya. Batu penanda didirikan untuk mentakrifkan sempadan Kedah dan Pulau Pinang. Salah satu batu sempadan yang masih berdiri di Pinang Tunggal, Seberang Perai, hari ini, sedang dipulihara oleh Kerajaan Negeri Pulau Pinang sebagai peninggalan sejarah.

<https://opil.ouplaw.com/view/10.1093/law:ohf/law-ohf-139-CTS-191.regGroup.1/law-ohf-139-CTS-191>

http://hids.arkib.gov.my/#!/index_peristiwa?q=Perjanjian%20Inggeris%20Kedah%201791&day=&month=&year

20.1.1874: Perjanjian Pangkor

(Raja Muda Abdullah Perak dan Sir Andrew Clarke, Gabenor Negeri-negeri Selat)

Legoh selatan Sungai Krian telah diisytiharkan sebagai “Wilayah British” dalam pembetulan sempadan selatan Seberang Perai. Sebagai balasan untuk konsesi ini dan lain-lain, British secara rasmi mengiktiraf Raja Muda Abdullah sebagai Sultan Perak selepas “Perang Larut”.

https://en.wikipedia.org/wiki/Pangkor_Treaty_of_1874

http://hids.arkib.gov.my/#/index_peristiwa?q=Perjanjian%20Inggeris%20Kedah%201791&day=&month=&year

10.3.1909: Perjanjian Inggeris-Siam (Perjanjian Bangkok)

(Putera Devawongse Varoprakar, Menteri Hal Ehwal Antarabangsa, dan, Sir Ralph Spencer Paget, Diplomat Perkhidmatan Luar British)

Siam memindahkan kepada Kerajaan British “semua hak kedaulatan, perlindungan, pentadbiran dan kawalan apa sahaja yang mereka miliki ke atas negeri Kelantan, Terengganu, Kedah, Perlis, dan pulau-pulau bersebelahan.” Pulau Pinang tidak disebut kerana Siam telah mengiktirafnya sebagai Negeri Selat British. Hakikatnya, perjanjian 1909 mewujudkan sempadan Malaysia-Thailand moden.

https://en.wikipedia.org/wiki/Anglo-Siamese_Treaty_of_1909

http://hids.arkib.gov.my/#/index_peristiwa?q=Perjanjian%20Inggeris%20Kedah%201791&day=&month=&year

21.1.1948: Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu

(Raja-raja Melayu dan Sir Edward Gent mewakili Kerajaan British)

Persekutuan Tanah Melayu, yang terdiri daripada 9 negeri Melayu (termasuk Kedah) dan 2 Negeri-Negeri Selat British (Pulau Pinang dan Melaka), telah dibentuk.

https://en.wikipedia.org/wiki/Federation_of_Malaya

31.7.1957: Akta Kemerdekaan Persekutuan Tanah Melayu 1957

(Akta Parlimen di United Kingdom)

Akta British ini membuat peruntukan bagi penubuhan Persekutuan Tanah Melayu (seterusnya Malaysia) sebagai sebuah negara berdaulat merdeka dalam Negara-Negara Komanwel. Akta itu juga memperuntukkan bagi Baginda (Ratu England) untuk menamatkan “kedaulatan dan bidang kuasa berkenaan dengan Penempatan Pulau Pinang dan Melaka”, dan semua kuasa dan bidang kuasa dalam dan berkenaan dengan Negeri-Negeri Melayu.

https://en.wikisource.org/wiki/Federation_of_Malaya_Independence_Act_1957

<https://www.legislation.gov.uk/ukpga/Eliz2/5-6/60>

31.8.1957: Undang-undang Malaysia, Perlembagaan Persekutuan

(Mula diperkenalkan sebagai Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu pada Hari Merdeka: 31.8.1957. Seterusnya diperkenalkan sebagai Perlembagaan Malaysia pada Hari Malaysia: 16.9.1963)

Perkara 2, Bahagian 1 menyatakan: "Negeri-Negeri Persekutuan adalah Johor, Kedah, Kelantan, Melaka, Negeri Sembilan, Pahang, Pulau Pinang, Perak, Perlis, Sabah, Sarawak, Selangor dan Terengganu."

https://www.jac.gov.my/spk/images/stories/10_akta/perlembagaan_persekutuan/federal_constitution.pdf

31.12.1985: Akta Kedah dan Pulau Pinang (Pengubahan Sempadan) 1985 (Akta 325)

Akta ini telah mengubah sebahagian daripada sempadan negeri kepada "garisan tengah alur Sungai Muda (Sungai Muda)."

http://www.commonlii.org/my/legis/consol_act/kapoba1985328/

Dalam perbahasan parlimen berkaitan pada 16.1.1985, Ahli Parlimen (AP) Kuala Kedah (ketika itu) berkata: "*Negeri Kedah telah bersetuju dengan perjanjian membekalkan air, iaitu perjanjian antara Negeri Pulau Pinang dan Asia. Bank Pembangunan (ADB) yang telah menetapkan bahawa sebelum pinjaman diluluskan untuk Program Bekalan Air Pulau Pinang, Negeri Kedah perlu menjamin bekalan air dari kawasan tadahan di Ulu Sungai Muda yang terletak di Kedah.*"

Pulau Pinang juga menyerahkan sebahagian daripada wilayahnya di sepanjang tebing sungai Sungai Muda kepada Kedah pada tahun 1985. Sebagai pertukaran, Kedah menyediakan "jaminan air" yang diperlukan untuk pinjaman ADB, seperti yang diatur oleh Kerajaan Persekutuan untuk Skim Air Sungai Muda.

Hak undang-undang dan riparian

Berdasarkan Akta Kedah dan Pulau Pinang (Pengubahan Sempadan) 1985 (Akta 325), PBAPP mengabstrak air mentah dari "sebelah Pulau Pinang" Sungai Muda setiap hari. Akta 325 tidak menyebut bayaran untuk pengambilan air mentah. Oleh yang demikian, Kerajaan Negeri Pulau Pinang dan PBAPP tidak mempunyai obligasi untuk membayar Kerajaan Negeri Kedah untuk mengabstraksi air mentah dari Sungai Muda dan "dari kawasan tadahan Ulu Sungai Muda yang terletak di Kedah".

Pada hakikatnya, Pulau Pinang memegang kedua-dua hak perundangan dan hak riparian untuk mengabstrak air mentah dari Sungai Muda tanpa sebarang bayaran.

Hak Riparian adalah terpakai kerana Sungai Muda mengalir melalui wilayah Pulau Pinang. Hak undang-undang terlihat dalam perbahasan parlimen berkenaan Akta 325; dan Ahli Parlimen Kedah bersetuju dengan penggubalannya pada 1985.

Sesetengah orang mungkin ingin mendakwa bahawa “Pulau Pinang adalah sebahagian daripada Kedah” atau “menuntut bayaran air daripada Pulau Pinang”. Walau bagaimanapun, terdapat dokumen dan undang-undang rasmi yang menyatakan sebaliknya.

Dikeluarkan oleh : Syarifah Nasywa bt Syed Feisal Barakbah
Unit Komunikasi Korporat
Email : syarifah@pba.com.my